

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 6'—.— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Italija in mi.

Italijansko javno življenje je popolnoma odvisno od dnevnih dogodkov, kakor jih prinaša italijansko nacionalistično časopisje. Kar je danes predmet splošnega ogorčenja, to je jutri lahko vir novega navdušenja po D'Annunzijevega vzgledu. Zdi se, da italijansko časopisje, razven socijalističnega, nikakor ne more pojmovati resnega položaja, v katerem se nahaja Italija v finančnem in še bolj v političnem oziru. Zato je nekaj nenavadnega, če se najde človek, ki napiše za italijansko javnost vsaj napol resen članek. To tem bolj, če gre pri tem za rešitev vprašanja, od katerega je odvisno bodoče razmerje med Italijo in našo kraljevino, ki je Italijanom v gospodarskem oziru ravno tako potrebna, kakor njih vsakdanji živež.

Pariški dopisnik »Secola« je poslal ob priliki bivanja našega regenta v Parizu svojemu listu članek, v katerem omenja težavni položaj Francije, ki je še vedno ogrožena od Nemčije. Dopisnik zagovarja politiko, ki bi zaveznikom zagotovila sadove zmage. Ta politika bi morala sloneti na sistemu ravnotežja. Nato govori o jadranskem

vprašanju in pravi, da ima Italija največji interes na tem, da se to vprašanje reši čimprej potom kompromisa. Ta kompromisna rešitev, katero zagovarjajo predvsem francoski vodilni krogi, bi bila mogoča le potom neposrednih pogajanj z Jugoslavijo.

Započeta tozadevna akcija se mora prenesti iz Washingtona naravnost v Beograd. Anglija, posebno pa Francija mora pri tem posredovati in prisiliti, da se to vprašanje reši po načelih pravičnosti. Francija in Anglija naj opozorita Jugoslavijo, da sta pričele vojno za to, da obvarujeta malo srbsko državo pred nevarnostjo uničenja. Ta mala država, ki postaja sedaj velika, je dolžna hvaležnost Franciji in Angliji za njuno samozatajevanje. Tega pa Jugoslovani ne bodo nikdar storili, ker zahtevajo mesto, ki ni njihovo, ampak italijansko. (Dopisnik misli na našo Reko!) Ker se nahaja prestolonaslednik Aleksander ravno v Parizu, ima Francija priliko, da ga spomni na vse to. Treba je odkloniti vsako nasilno rešitev jadranskega vprašanja, ki se mora rešiti edinole sporazumno in na prijateljski podlagi.

Resnejši Italijani torej uvidevajo neobhodno potrebo mirne rešitve ja-

dranskega vprašanja. Žal, da je le malo ljudi te vrste na apeninskem polotoku. Italijanska vlada, ki je vsled zadnje socijalistične zmage precej oslabljena v svojem šovinizmu in imperijalizmu, pa se gotovo še ne bo tako kmalu prepričala o tej za Italijo tako usodepolni rešitvi.

Za nas, ki smo legitimni gospodarji ozemlja, zasedenega po Italijanih, je vsaka rešitev jadranskega vprašanja v našo škodo nesprejemljiva. Kompromisna rešitev pa je mogoča tudi le tedaj, če se Italija odreče vsakemu nasilju pri rešitvi. Regent Aleksander je v pogovoru z urednikom »Petit Journala« jasno omenil naše razmerje napram Italiji. Rekel je: Mi želimo živeti z Italijo v dobrih odnošajih in bomo tozadevno storili vse. Žal, da se mi zdi v tem trenutku zadeva precej nejasna, vendar bo Italija po zadnjih volitvah najbrž morala spremeniti svoje stališče. Upajmo, da bo italijanska vlada ravno tako miroljubna, kakoršni želimo biti mi.

Politični pregled.

Država SHS. Pod tem naslovom pri-
naša rimski »Il Tempo« zanimiv članek
dr. Alda Oberdorferja, glavnega urednika

K obletnici Cankarjeve smrti.

»Zdaj se je izkazalo, odkod ta moč, ta ljubezen in ta mladost!«
Ivan Cankar: Podobe iz sanj.

Ko smo ga imeli še med nami, nismo hoteli vedeti, kdo in kaj je za nas. Videli smo ga, toda gledali smo nanj kakor skozi zamreženo okno. On pa je šel svojo pot in se ni menil za naše slepe poglede. Hudo mu je bilo pri srcu, saj je nosil v njem vse gorje: svoje in naše. Bolelo ga je v dno duše naše hlapčevanje, toda mi smo vzeli njegovo besedo za zlo. Ta ali oni je zasakal nad njim celo bič in ni pomislil, da padajo udarci na njega samega . . .

»Zdaj se je pa izkazalo odkod ta moč — ki je bila za nas kakor blisk iz oblačnega neba. Rojena v duši idealista, vzgojena v hrepenenju po »Lepi Vidi«, izkristalizirana v trpljenju in povečšana v delu se ni bala očitne izpovedi naših grehov. »Ali sram ga ni bilo čiste lepote, ki jo je hranil zaklenjeno v sebi in ki je ostala neoskrunjena sredi pohujšanja v semanji krčmi, neoškropljena od mlak in luž od kvant in kletev«. Sram ga je bilo »nagnusnih poljskih

grehov«, ki so jih zakrivilli sinovi in hčere njegovega naroda. Zato je bila ta moč ona sila, ki so se je bali vsi prizadeti rodoljubi na deželi. Kaj bi rekel veliki pokojnik danes o ljudeh, ki praznujejo praznik osvobojenja, njih duše pa so polne grehov na račun ubogih in pozabljenih! »Od vseh strani in na vse strani brizga pohlepnost, škropi zavist, pljuje sovraštvo«. Napisal bi knjigo o barantačih in mešetarjih, ki prodajajo za kup papirja, za osebno korist bodočnost svojega naroda . . .

»Ta ljubezen —«, ki je bila vir vsega njegovega dela, da vzdigne narod iz nižin hlapčevanja k samozavesti. Da je bil Cankar mednarodni socijalist, ne bi napisal nikdar svojih najlepših del! Ljubil je svojo domovino, ljubil tako, da ni prizanesel nobenemu, ki se je pregrešil v delu za ljudi, ki prebivajo na njej. Bil je umetnik, kakoršnega še ni rodila slovenska mati. Njegova duša je objemala trpljenje nas vseh, zato ga je bolelo, ko je videl našo malomarnost in nerazumevanje. »Srce se vije in stiska od bolečine, brani se, rajši bi molčalo; aji molčati ne sme, trpeč mora oznanjati svoje trpljenje, ker taka je sodba in zapoved«.

»In ta mladost!« ki je prenovila duševno

življenje bolje mislečih . . . Mladost umetniške duše, ki gleda z radostjo na svoje načrte, polne vstvarjajočega ognja za one, katerim ni življenje samo sredstvo v dosegu sebičnih, pogosto s solzami bednih in trpečih namočenih, ciljev. Večna mladost, ki obdaja kot nebeška gloriolela njegova nesmrtna dela. Iz te mladosti je črpala njegova duša tolažbo v težkih dneh, ko je omagovalo telo in so se prikazovale temne sence na obzorju njegovega za našo kulturo tako dragocene življenja. Vstvarjal je, dokler ni prišel »tisti trenotek, ko je srce že omagovalo pod strašno težo, ko je trudno in vdano pogledala smrti v oči . . .« Tedaj je gledala njegova duša veličastno-tragične »Podobe iz sanj« in se zamislila v usodo, neizogibno za vsako bitje, ki se je rodilo, da živi, ljubi, trpi in dela do smrti . . .

Sedaj ga ni več med nami. Ni? . . . Njegov duh živi in bo živel, dokler se ne izteče življenje poslednjega iz njegovega rodu. Veliki Cankarjev duh, ki ni oprostil nikomur greha v škodo našega naroda, vidi vse pregrehe, ki ležijo na našim, komaj osvobojenem narodu, in ta veliki duh bo maščeval zlobo vseh onih, katerim je blagor ljudstva le na jeziku. N. Sterad.

tržaškega socijalističnega dnevnika «Il Lavoratore». Dr. Oberdorfer se je udeležil prvega jugoslovanskega novinarskega kongresa v Zagrebu, kjer je imel priliko, da se je temeljito prepričal o naših razmerah. Po kongresu je obiskal tudi Beograd. Članek je pisan z veliko simpatijo in priča, da se Oberdorfer ni mudil zaman v naši državi. Med drugim pravi, da je jugoslovanska inteligenca globoko uverjena, da je mir na Balkanu in preporod Jugoslovancev odvisen le od našega edinstva. Demokrati in socijalni patrioti hočejo strogo centralistično upravo, da na ta način izginejo pokrajinske razlike, dočim iščejo radikalci in druge opozicijske stranke v federalizmu sredstvo, da ohranijo svojo premoč, toda vsi so edni na programu narodnega edinstva. Žalostno je samo to, da je borba med tema tendencama prožeta s takim strankarskim sovraštvom, ki ovira začetek sanacije, brez katere se Jugoslavija ne bo mogla povzdigniti do evropske države. Članek zanika govorico, da se morajo Slovani medsebojno posluževati nemškega jezika v svrhu razumevanja in pripoveduje, kako so se na novinarskem kongresu v Zagrebu vsi dobro razumeli iz Ljubljane, Prage, Moskve, Zagreba, Beograda, Dubrovnika, Sarajeva, Splita in Arada, samo zanj je bil potreben tolmač. Ena prvih dolžnosti vlade bi bila, da odpomore velikemu upravnemu neredu in reši neštete probleme tehničnega značaja, katerih rešitev se ne sme zavlačevati brez velike nevarnosti za mlado državo in da ujedini vse ono, kar je še razdeljeno. Članek končuje s pozivom na Italijane, da storijo vse v svrhu prijateljstva z Jugoslovani. Članek pravi, da so mu rekli Jugoslovani: ali z vami, ali pa z Nemci proti vam!

Nov list opozicije. Srbski radikalci so začeli izdajati nov list «Srpski Narod», ki ima namen podpirati politiko radikalne stranke in opozicijskega bloka.

Jugoslavija in zveza narodov. Iz Pariza poročajo, da je izjavila naša mirovna delegacija, da pristopi Jugoslavija k zvezi narodov.

Diplomatični odnošaji med Jugoslavijo in Vatikanom. Med našo vlado in Vatikanom se sklene v kratkem nov konkordat, v katerem bo urejeno razmerje med državo in katoliškimi državljani. Staroslovenski liturgijski jezik se razširi na vse jugoslovanske škofije.

Jugoslovanska večina v Zadru. Najnovejši popis Jugoslovancev v Zadru izkazuje 7950 oseb, torej večino zadrškega prebivalstva. Tudi je dokazano, da je večina posestev v mestni davčni občini v rokah Jugoslovancev.

Temne afere nemških državnikov. Vsenemško časopisje priobčuje čudne stvari, ki so jihzagršili Scheidemann, Noske in celo državni predsednik Ebert. Ti gospodje so namreč podpirali nek tverdiko, ki se je pešala s prepovedano trgovino in tihotapstvom. Prei kava proti tverdki je bila naenkrat ustavljena vsled intervencije vlade. Socijalistično časopisje pripominja k tem aferam le to, da so obtžbe nekoliko pretirane.

Zavezniška komisija na Madžarskem. Iz Budimpešte poročajo: Po odred vrhovnega sveta in na prošnjo madžarske vlade je prišla semkaj zavezniška vojna komisija, katere člani so zastopniki velesil nadalje Jugoslavije, Čehoslovaške, Poljske, Grške in Romunije.

Odgovornost za izgrede v Budimpešti. Minister Peyr je podal v imenu socialno-demo-

kratske stranke radi zadnjih izgredov v Budimpešti sledeče zahteve: Brahijalne čete se morajo razpustiti in uvrstiti v državno policijo ali orožništvo. Narodna vojska se mora pokoravati vladi. Vse osebe, ki so sodelovale pri napadih na uredništva »Az Esta« in »Nepszave« morajo priti pred sodišče. Vlada mora plačati vso storjeno škodo.

Napredovanje rojalistov v Franciji. Na podlagi statističnih podatkov o zadnjih volitvah na Francoskem piše nemško časopisje, da se je zvišalo število zastopnikov, ki so načelni nasprotniki republikanske državne oblike. Ako se sešteje 31 rojalistov z 69 poslanci »Action liberale« in s progresisti, ki so navidezni republikanci, je v francoskem parlamentu 233 poslancev, ki bi bili pred vojno smatrani kot sovražniki države. Zadnje volitve so na vsak način ojačile monarhistično reakcijo.

Ljeninovo pismo italijanskim komunistom. Ljenin je poslal pismo vodju italijanskih socijalistov Serratiju, v katerem čestita komunistom k njihovi zmagi na kongresu v Bologni in pravi: Z ozirom na internacionalni položaj Italije bo moral italijanski proletarijat izvršiti še težke naloge. Lahko se zgodi, da bosta skušali Anglija in Francija s pomočjo italijanskega meščanstva zavesti italijanski proletarijat k prezgodnji vstaji da bi ga tem lažje udušili. Da se to ne bo zgodilo, najboljša garancija delo italijanskih komunistov, hočejo pridobiti z komunizmom celokupni industrijalni in kmečki proletarijat. Ko pride ugoden čas z ozirom na mednarodni položaj, je zmaga diktature italijanskega proletarijata gotova stvar.

Dnevne vesti.

Pogreb majorja Drago Poža. V nedeljo pop. se je vršil pogreb tako nepričakovano umrlega majorja Drago Poža, poveljnika dravske haubične divizije. Pred mrtvašnico starega mestnega pokopališča se je že pred 15. uro zbrala velika množica vojaškega in civilnega občinstva. Ob 15. uri je cerkveni obred izvršil superijor Rant z asistenco viš. vojnega kuratu dr. Severja. Zbor »Glasbene Matice« je zapel globokočuvstveno nagrobnico. Nato so štabni častniki — med njimi polk. Todorovič in podp. Zvirn — zanesli krsto iz pokopališča na zunaj čakajoči voz. Sprevod se je pomikal po Kaiserstrasse, Sophienplatz, Tegethoffstrasse na glavni kolodvor. Spređaj godba, potem »Sokol«, zbor »Glasbene Matice«, voz z venc: Komanda Dravske divizijske oblasti, Dravski divizijski puk, Dravska haubična divizija, Častniki garnizije Maribor, Častniki ljubljanske garnizije, Gor. artil. polk Celje, Podčastniški zbor DHD in dr. Mravlag (dem treuen Freunde). Zatem pokojnikov konj, duhovnika, krsta, častniški zbor, podčastniki in moštvo, civilno občinstvo in polno opremljena težka baterija. Med častniškim zborom smo poleg že omenjenih opazili poveljnika Štajer. Obm. poveljstva podpolk. Uzorinaca, podpolk. Škraba (labudski odred) in majorja Burnika, ki je nadomestoval odsotnega generala Maistra, in pokojnikovega adjutanta poročnika Slobodnika. — Koncem kolodvora je čakal železniški voz, jako lično okrašen. Superior Rant se je v srce segajočem nagovoru, v katerem je pokojnika slavil kot d. k. jugosl. častnikov, prvi poslovil od pokojnika. Nato se je poslovil major Burnik v daljšem govoru, v katerem je v zgodovinskih črticah slavil neumorno delo pokojnika in njegovo hubezen za jugoslovansko domovino. Nepopisen utis so napravile njegove proroške besede: »Ko bodo tvoji topovi zopet zagrmeli za osvobodjenje neodrešenega dela našega naroda, tedaj blagoslovi nas!« — v tem trenutku so od daleka zagrmeli topovi v zadnji pozdrav svojemu umrlemu poveljniku. Končno se je od pokojnika še po-

slovil dr. Srnc, kot starosta Mariborskega Sokola z zaključnim vzklikom. Zbogom! Zdravo! Glasbena Matica je zapela »Blagor mu, ki se spočije«. Sokol zastavonoša je pred krsto povetil zastavo, na krsto so se položili venci, zastor na vagonu se je zagnil. In vlak popelje truplo največjega strokovnjega topničarja, na Rečico, da ga domača zemlja sprejme v svoje krilo. Lahka mu zemljica!

Prvi koncert mariborske Glasbene Matice. V petek 12. t. m. se je vršil zvečer v kazinski dvorani mestnega gledališča prvi javni koncert našega mladega društva. Objavljeni program koncerta je privabil toliko občinstva, da so bili vsi prostori polni, sedežev se pa že dan poprej ni več dobilo. Žal, da se program ni mogel izvesti, kajti zadnji moment so obolele na španski bolezniki vse tri glavne osebe: profesor Fran Topić, profesorica Ruža Deylova ter altistka, gospa Družovičeva. Matica se je obrnila glede te poslednje za namestnico v Ljubljano, toda tudi od tam so javili, da je ona gospodična, ki bi prišla v poštev, tudi obolela. Radi tega je morala odpasti najlepša točka, Adamičeva: »Zapuščena«. Profesorja Topića (gosli) je nadomestoval gospod profesor Šlajs, gospo Družovičovo (klavir) pa gospa profesorica Halkova. Oba umetnika sta odnesla obilo odobravanja od strani občinstva, ki je izvajanjem pazno sledilo; zlasti je vgaljal gospod Šlajs, kot vijolinist, kateremu se je po Griegovem: »Allegretto tranquillo«, izročil krasen venec. Zbor je dirigiral naš stari, poznani dirigent in skladatelj, gospod Oskar Dev, kateremu se je istotako poklonil venec. Posebno krasno harmonizirana in res popolna je bila Gregorčičeva: »Njega ni«, v kateri je prišel do izraza ves zbor. Krasno izvedena je bila tudi V. Novakova: »Gorski kraj«. Da ne bo občinstvo prikrajšano za naznanjeni program, se bo koncert tekom tega tedna ponovil in sicer s sodelovanjem vseh onih moči, ki takrat niso mogle nastopiti. Glasbena Matica obeta krasen razvoj, v kratkem času svojega obstanka nam je podala že tri lepo uspele večere. Koncert profesorjev, nastop moškega zbora o priliki proslave obletnice osvobodjenja ter v petek svoj prvi koncert. Ker je Glasbena Matica za kulturni razvoj našega jugoslovanskega Maribora velevažen faktor, se pozivajo vsi, da ji gredo v gmotnem, kakor tudi moralnem oziru na roko. — Op. ur. Naše uredništvo ni prejelo za koncert nobene običajne vstopnice, vendar priobčujemo topot kratko poročilo o koncertu.

Begunski »Narodni svet« ima danes zvečer ob 19. uri v pisarni slovenskega mestnega gledališča sejo!

Iz Prekmurja. V Murski Soboti se je otvorila prva slovenska gimnazija v Prekmurju. Začne se s prvim razredom v katerega se je vpisalo 36 dijakov. — Poljska železnica M. Sobota-Ljutomer se radi pomanjkanja materijala, pred vsem tračnic za enkrat še ne more zgraditi. — V prostorih nekdanje madžarske kazine v Murski Soboti se je ustanovila prva slovenska prekmurska čitalnica.

Izvoz tujih valut prepovedan. Iz SHS kraljestva je prepovedan izvoz: 1. Francoskih frankov v vrednosti preko 1000 frankov, 2. angleških funtov šterlingov v znesku preko 30 funtov, 3. ameriških dolarjev v znesku preko 100 dolarjev, 4. švicarskih frankov v znesku preko 600 frankov. — Ako nosi potnik seboj istočasno več raznih zgoraj omenjenih valut, ne sme skupni znesek presegati 1000 franc. frankov, računaje funt šterlinga po 30, dolar po 10 in švic. frank po 1.60 franc. frankov. Vse one količine frankov, funtov šterlingov in dolarjev, ki bi jih kdo poizkušal izvoziti iz kraljestva SHS preko dovoljenih zneskov, morajo obmejne carine zaseči v korist državne blagajne in z dotično osebo postopati kakor s tihotapcem. Obmejne carinarne imajo strog nalog, da vrše najstrožjo kontrolo nad potniki, ki prestopajo državno mejo.

Porotne obravnave so se pričele danes v pondeljek. Prvi slučaj: Marija Drozg in Katarina Farič, tatvina pri trgovcu Lau-

ferju. V torek 16. se prične velika, najbrže večdnevna razprava proti 11 obtožencem radi plenenja trgovca Senčarja v Mali Nedelji. Poročilo o prvi razpravi pričbimo jutri.

Hranite priznanice, ki ste jih prejeli pri markiranju bankovcev! Te priznanice se bodo namreč upoštevale kot denar pri izmenjavi kron v državne dinarje.

Vladna pomoč za revne sloje. Za časa aplošne draginje bodo dobivali revnejši sloji belo moko po K 3-50 kg. V Sloveniji bo deležno te vladne pomoči okoli 300.000 oseb.

Brezplačna podelitev obleke in obutya. Poverjeništvu za socialno skrb, oddelek za zaščito dece, naznanja, da za nekaj časa ne more deliti brezplačno obleke in obutya, ker nima v ta namen nobenega kredita več. Kakor hitro dobi kredit, se objavi v časopisih.

Vidiranje potnih listov za potovanje iz Jugoslavije v zasedeno ozemlje in v Italijo izvršuje delegacija italijanske vlade v Ljubljani, ki ima svoj urad na Dunajski cesti 31.

Bišči tržaški škof dr. Andrej Karlin, ki se je moral na pritisk italijanske vlade izseliti iz Trsta, pride za rektorja v škofove zavode v Št. Vidu pri Ljubljani.

Svečana zabava s plesom v čast prestolonaslednika Aleksandra ob priliki njegovega rojstnega dneva se vrši na kr. vojni višji realni v Mariboru z bogatim vsporedom.

Planinski ples se vrši v Mariboru dne 1. februarja 1920 v vsih zgornjih prostorih Narodna. Vse cenj. dame in gospode, ki hočejo sodelovati na tem plesu, kakor tudi vsi predsedniki odsekov, se uljudno vabijo k seji aprovijskega odseka, ki se vrši v sredo, dne 17. t. m., ob 7. uri zvečer v Čitalnici. — Odbor Mar. pod. SPD.

Direktna železniška zveza s Trstom. Od 16. t. m. nadalje je vpeljana tolikanj pričakovana želez. zveza s Trstom preko Logatca. Poleg expresnih ententnih živilskih vlakov vozi začasno na obe strani še po en osebni vlak dnevno in vsaki drugi dan po en tovorni vlak. Laški osebni vlak št. 1884, ki odhaja 8:30 iz Trsta in pride ob 11:25 v Logatec, se odpelje od tu kot vlak št. 8406 14. in pride v Ljubljano ob 17:18. V nasprotni smeri gre vlak št. 87 iz Ljubljane ob 11:35, pride v Logatec ob 14:26 ima zvezo z laškim vlakom št. 1887, ki iz Logatca odhaja ob 19:45. Carinska in poštna revizija se vrši na postaji Verd. — Opozarjamo da dopold. mešanec Maribor—Ljubljana ni namenjen za osebni promet. Natančnejši vozni red jutri.

Nova telefonska centrala za Prekmurje. V Cankovi so te dni ustanovili novo telefonsko centralo za Prekmurje. To je zdaj v kratkem že 4. centrala v Prekmurju.

Telefonski seznam v Mariboru. Te dni izide za Maribor novi seznam telefon. naročnikov. Seznam je izdelan v vzdrževalnem odseku za brzovaj in telefon in bo na prodaj v pisarni istotam in pa v trafiki v Gosposki ulici in Grajski ulici.

Protestni shod akademske mladine v Ljubljani. Včeraj se je vršil v Narodnem domu v Ljubljani sijajen shod akademske, mladine ljubljanskih visokih šol, na katerem so vsi govorniki protestirali proti temu, da hoče pariška mirovna konferenca odtrgati od živega telesa naše Jugoslavije važne dele našega jugoslovanskega naroda. Odposlali so tudi brzovajko v Parizu se mudečemu prestolonasledniku, regentu Aleksandru, katerega pozdravljajo in prosijo, naj se na merodajnem mestu zavzame za našo pravično stvar. Obenem mu sporočajo obupno stanje našega naroda v zasedenem ozemlju. Zahtevajo v imenu celega našega naroda, da se spor z Italijo hitro in ugodno reši ter da se tako doseže končno in popolno ujedinjenje vsega našega naroda. Soglasno so se sprejele resolucije, v katerih protestirajo proti odtrganju delov našega naroda od skupne države. Pozivljajo ves kulturni svet in vso akademično mladino celega sveta, naj nas v tem nastopanju podpira. Zahtevajo, da naša država ne pristopi k Zvezi narodov, dokler niso pravično rešene naše meje. Za-

hteva popolno avtonomijo onih bratov, ki bodo eventualno ostali pod tujim gospodstvom. Dalje resolucijo glede Bačke in Baranje. Protest proti zapostavljanju Jugoslovanov pred Nemci in Madžari. Na shodu je govoril tudi vodja pisarne za zasedeno ozemlje dr. Fornazarič.

Telovadba starejših bratov Sokolov v torek dne 26. t. m. zvečer odpade, ker telovadnica v Reiserjevi ulici ni na razpolago. Telovadnica se pa dobi v najkrajšem času, Zdravo!

Občni zbor „Olepševalnega društva“. Slovenski člani tega društva se opozarjajo na občni zbor, ki se vrši danes — v ponedeljek — ob pol 20. (pol 8.) uri zvečer v kazinski gostilni.

Begunski „Narodni svet“ in Jugoslovanska narodna matica“. Po inicijativi nekaterih naših narodnih prvoboriteljev iz zasedenega ozemlja se snuje velika, ne samo za begunce in izseljence, ampak za cel jugoslovanski narod važna organizacija: „Narodni svet“ in „Jugoslovanska narodna matica“. Namen „Narodnega sveta“ bo organizirati vse begunce ter izseljence, skrbeti, da ostane vedno živ naš jugoslovanski iredentizem tu, kakor tudi onostran naših mej ter tako pripravljati osvobojenje našiti za sedaj izgubljenih pokrajin. Poleg tega pa tudi skrbeti za gnotni prospeh beguncev ter izseljencev samih. Namen „Jugoslovanske narodne matice“ pa bo, zbirati vse narodne delavce ter buditi v našem troimenem narodu, narodno zavest in veselje do narodnega dela. Centrala obeh organizacij bo v Ljubljani, podružnice pa povsod v naši državi. V Ljubljani posluje že tozadevna pisarna, v Mariboru pa se osnuje še tekom prihodnjih dni. Obe organizaciji bosta izdajali v kratkem tudi svojo lastno tedensko revijo za društvena in splošno narodna vprašanja. Vsaka tako akcija pa potrebuje pred vsem denarja, radi tega se pozivljajo vsi oni boljše situirani begunci in narodno misleči Jugoslovani sploh, posebno pa naši denarni zavodi, da priskočijo obema organizacijama na pomoč. V kratkem bodo tu v Mariboru pobirale gospodične s posebnimi polami prispevke. Eventuelni blagohotni darovi pa naj se pošiljajo na g. blagajnika, prof. Cotiča, Bismarkova cesta 17/II.

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V torek: Slavnostna predstava v čast godu Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra »Orkan«. Abonnement B-13.

V četrtek: »Gaudeamus«. Abonn. A-15.

V soboto: »V Ljubljano jo dajmo« in »Brat sokol«. Abonnement B-14.

V nedeljo: Popoldne »Snegulčica«. Zvečer »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Izven abonementa.

Razne vesti.

Povratek vojnih ujetnikov iz Italije. Iz Dunaja poročajo, da je število vojn. ujetnikov, ki so se vrnili od 9 do 15. novembra v Avstrijo, doseglo 2272 mož. Istočasno se je vrnilo tudi 3732 pripadnikov drugih narodnosti, od teh samo Madžarov 2565.

Bratislava vojna luka. »Večer« poroča, da namerava češkoslovska vlada spremeniti Bratislavo v vojno luko.

Wilsonova bolezen se je v zadnjem času zopet poslabšala tako, da bodo zdravniki izdajali tedenska poročila o njegovem zdravstvenem stanju.

Ustanovitev židovskega vseučilišča. Na židovskem zborovanju v Bazlu se je sklenilo tudi ustanovitev čisto židovske univerze.

Kako se češki duhovniki ženijo. Kakor znano so zahtevali svoj čas češki katoliški duhovniki odpravo celibata, česar jim pa

Rim ni odobril. Ker pa nočejo odnehati od te svoje zahteve, so se poslužili druge poti, Češki duhovnik prosi enostavno dopust, se potem poda s svojo izvoljenko v drug kraj, kjer vloži prošnjo za poroko ter se potem tam tajno poroči. Te poroke izvršujejo posebne duhovniki, ki vodijo v njih tudi čisto posebni matrikule. Ko doseže število oženjenih duhovnikov dovolj visoko vsoto, bodo; ne glede na Rim, ta svoj čin pred celim svetom javno priznali.

Najgrša ženska v Londonu. Nedavno so prinesle »Times« jako zanimiv inserat, kjer razpisuje nekdo nagrado oni ženski, ki jo posebna, v to določena komisija spozna za najgršo v Londonu. Na ta oglas se je javilo nad trideset prosilk, toda le osem jih je imelo pogum stopiti pred »jury«. Komisija, ki je bila sestavljena iz časnikarjev, je prisodila s 14 proti 5 glasovom darilo neki učiteljici glazbe, ki se je skrila za ime »Miss Leyton« in to radi tega, da bi njeni znanci ne izvedeli »kaka čast jo je doletela«. Pred komisijo je »izjavila, da se ni nikoli skušala olepšati, da ji grdoba pa tudi nikoli ni delala ovir. Imela je celo več ženitnih ponudb.

Najnovejša poročila.

Skrb zaveznikov za Avstrijo.

Pariz, 12. decembra. Sejo organizacijskega komiteja reparacijske komisije, na kateri naj bi poročal dr. Renner o žalostnem položaju v Avstriji, je otvoril italijanski delegat državni minister Bertolini, ki je izjavil, da se poskrbi, da dobi Avstrija za ostanek ameriške akcije za preživljanje in sicer za 3½ milijona dolarjev žita, ki se nahaja v Trstu. To žito, okoli 30.000 ton se bo kar najhitreje transportiralo v Avstrijo.

Madžari se morajo opravičiti.

Beograd 14. decembra. Vojni minister Hadžić je konferiral z višjim angleškim častnikom glede zadnjega madžarskega vpada v Prekmurje. Hadžić je zahteval, da se pride madžarski vojni minister osebno opravičiti v Beograd. Istotako morajo madžarski vojaki izkazati čast napadenim jugoslovanskim s tem da pred njimi defilirajo.

Priprave za agrarno reformo končane.

Beograd, 13. decembra. Dela za razdelitev veleposestev v naši državi so povsem končana. Ker so iz Baranje in Banata od tamošnjega ljudstva predloženi posebni predlogi, se bo odredba glede omenjenih pokrajin na novo revidirala.

Zanimivi lepaki.

Bakar, 14. dec. Po italijanskih mestih so nalepljeni lepaki, ki nosijo napis: Nočemo Reke, nočemo Zadra — hočemo mir!

Nova krivica Jugoslaviji.

Beograd, 14. decembra. »Politika« poroča: Vrhovni zavezniški svet v Parizu je sklenil, da se bivše avstroogrsko vojno brodogve razdeli med aliirane velesile. Jugoslavija dobi le del manjših enot za policijsko službo.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrnatne in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Mala oznanila.

Koncipijent s substicijsko pravico išče mesta v Mariboru. Nastop 1. svečana. Ponudbe s pogoji na upravnishтво tega lista.

Šofer se sprejme pri okrajnem glavarstvu v Mariboru. Predstavi se naj v sobi št. 16, I. nadstropje. 3-1

Kurjača, pridnega in marljivega delavca, sprejme tovarna usnja Vijem Freund.

Pozor čevljarji!

Tiskarske stavke radi nam je še le sedaj mogočno naznaniti p. n. gosp. čevljarjem otvoritev naše

trgovine z usnjem.

Vedno bode naša največja skrb, da postrežemo slavnemu občinstvu najbolje in po najnižjih dnevni cenah.

Sedaj velika zaloga podplatov, žganega in različnega zgor-njega usnja!

Priporočajo se

E. Kohnstein in A. Reisman

trgovina z usnjem in usnjarskimi potrebščinami
Grajska ulica šte. 20 v dvorišču

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

☛ priporoča se občinstvu. ☚

Oznanila „UNION-PROPAGANDE“, Maribor.
Gospodska ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago 10-8

Kemično čisti obleke

Pere in svetlolika

ovratnike, zapestnice in srajce.

≡ **JOS. REICH** ≡

Maribor, Gospodska ulica 38

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje v veliko množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

Arhitekt

Hubert Misera

mestni stavbinski mojster

Maribor, Cesarska cesta št. 20, Lutrova ulica št. 10

prevzame

vsa stavbinska in tesarska dela, adaptacije, popravila, nove stavbe, strokovnjaško in po najnižji ceni.

Zaloga apna, cementa, opeke in drugih stavbinskih potrebščin.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izišla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirč, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1—K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Župnijska ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog . . . . . K 42,442.640·26

Rezervni fondi . . . . . K 2,749.997·67

≡≡≡ Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. ≡≡≡

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.